

**Plán rozvoja cestovného ruchu
v obci Podbiel na obdobie rokov
2004 - 2008**

1. Úvod	3
2. Charakteristika súčasného stavu	3
3. Ciele	4
4. Hlavný cieľ	5
5. SWOT – rozvoj cestovného ruchu	5
6. Opatrenia	6
6.1. <i>Opatrenie 1: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu</i>	6
6.1.1. Operačné ciele	6
6.1.2. Aktivity.....	7
6.1.2.1. Diplomatická aktivita obce vo veci obchvatu Podbiela	7
6.1.2.2. Cestovná kancelária, Združenie CR a Združenie vlastníkov dreveníc	7
6.1.2.3. Vzdelávacie a projektové centrum	7
6.1.2.4. Informačný systém v obci	7
6.1.2.5. Turistické chodníky	8
6.1.2.6. Športový areál ŠK.....	8
6.1.2.7. Cesty a parkoviská.....	9
6.1.2.8. Verejné osvetlenie a káblové rozvody.....	9
6.1.2.9. Zákaznícka karta – Podbielanský pas	9
6.2. <i>Opatrenie 2: Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu</i>	9
6.2.1. Operačné ciele	9
6.2.2. Aktivity.....	10
6.2.2.1. Bobrova raľa	10
6.2.2.2. Lyžiarske vleky	10
6.2.2.3. Športovo-oddychová zóna za halou.....	10
6.2.2.4. Outdoor	10
6.2.2.5. Hvezdáreň.....	11
6.2.2.6. Agroturistika	11
6.2.2.7. Autocamping	12
6.2.2.8. Historický vláčik	12
6.2.2.9. Pltníctvo.....	12
6.2.2.10. Drobné služby.....	12
7. Zoznam potrebných návrhov projektov pre štrukturálne fondy	13
8. Monitoring	13

1. Úvod

Plán rozvoja cestovného ruchu v Podbieli je koncepčný materiál, ktorý prijalo obecné zastupiteľstvo za účelom efektívnejšieho riadenia aktivít súvisiacich s cestovným ruchom ako prioritnou oblasťou rozvoja obce. Plán vychádza a na lokálnej úrovni rozpracováva ciele nasledovných dokumentov:

- Sektorový operačný plán Priemysel a služby – priorita „Rozvoj cestovného ruchu“
- Plán sociálneho a ekonomického rozvoja Žilinského samosprávneho kraja
- Strategický plán Oravy

Ciele týchto dokumentov boli rozpracované na základe analýzy silných a slabých stránok obce Podbiel z hľadiska cestovného ruchu. Plán obsahuje aj konkrétne aktivity, ktorými bude obec dosahovať stanovené ciele. Harmonogram aktivít bude slúžiť ako podklad pre tvorbu obecného rozpočtu a prípravu návrhov projektov do štrukturálnych fondov Európskej únie, respektíve iných finančných zdrojov národného alebo zahraničného pôvodu.

Obec Podbiel dlhodobo považuje cestovný ruch za svoju hlavnú prioritu svojho rozvoja. Preto je Plán rozvoja cestovného ruchu prvým koncepčným materiálom tohto druhu, ktorý obecné zastupiteľstvo prijalo. Následne sa stane organickou súčasťou vypracovávaného komplexného materiálu – Plánu sociálneho a ekonomického rozvoja obce Podbiel.

Plánovacie obdobie sa kryje s obdobím, v ktorom možno realizovať projekty podporené zo štrukturálnych fondov v súčasnom skrátenom plánovacom období.

2. Charakteristika súčasného stavu

Podbiel sa v slovenskom cestovnom ruchu presadzuje hlavne ako sídlo pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry Bobrova raľa. To je štátom chránené zoskupenie asi 60 zrubových stavieb – dreveníc, ktoré sa v Podbieli zachovali v pôvodnej podobe. Niektoré z týchto dreveníc majitelia po rekonštrukcii interiéru využívajú v cestovnom ruchu ako atraktívne ubytovacie zariadenia. Zatiaľ je takto pripravených 12 objektov. Na udržiavanie existujúcich a rekonštrukcie ďalších však treba viac finančných prostriedkov ako poskytujú súčasné príjmy z ubytovania. Obec Podbiel si uvedomuje, že ďalšie zvýšenie množstva návštevníkov sa nedosiahne budovaním ďalších ubytovacích kapacít. Podbiel bol doteraz navštevovaný hlavne ako východiskový bod pre hviezdicové výlety po Orave. Tým je potenciálny okruh klientov dosť obmedzený. V posledných rokoch vznikli v Podbieli atrakcie, ktoré však tiež pokrývajú len špecifické časti klientely – jazdecký areál, hvezdáreň, malé múzeum. Pre masovú návštevnosť je vhodný salaš, lyžiarsky vlek (ale až po inštalovaní umelého zasnežovania), splavovanie rieky na pltiach a športové a kultúrne podujatia organizované podľa pevného kalendára. Je cítiť potrebu tieto existujúce atrakcie vhodne doplniť, pospájať a informovať o nich tak, aby sa v konečnom dôsledku dosiahol synergický efekt.

Výrazným obmedzením rozvoja cestovného ruchu v Podbieli je silná sezónnosť. Ubytovacie kapacity sú dostatočne vyťažené len počas dvoch letných mesiacov a týždňov v okolí nového roku. Postupne sa objavujú atrakcie celoročného charakteru (múzeum, hvezdáreň)

Štatistika:

Podľa údajov firmy SK Tour Marta Krížová bolo v lete 2003 uskutočnených 1022 prenocovaní, ktoré urobilo 245 hostí. SK Tour pokryl asi polovicu kapacity, takže jeho údaje možno smelo extrapolovať. Tak sa dozvieme, že v Podbieli sa ročne ubytuje asi 1000 hostí, z toho 410 Slovákov, 310 Čechov, 150 Poliakov, 90 Holanďanov a 40 iných. Priemerná dĺžka pobytu je 3,5 dňa. Nie sú dostupné presné štatistiky, ale väčšinu z toho tvoria malé skupinky od 2 do 10 osôb, hlavne rodiny s deťmi. Druhou významnou cieľovou skupinou sú prechádzajúci turisti. Podbiel leží na frekventovanom cestnom ťahu Budapešť – Krakow. Viaceré cestovné kancelárie organizujú pravidelné autobusové zájazdy prechádzajúce cez Podbiel. V programe majú 5 až 10 minútovú prestávku na obhliadku dreveníc. Najvýznamnejšia je nadnárodná spoločnosť Insight Vacations, ktorá má zastávku v Podbieli celoročne

dvakrát za týždeň. Takže len zásluhou tejto spoločnosti prejde cez Podbiel 4000 solventných turistov. Zatiaľ však neexistuje spôsob ako ich pobyt predĺžiť?

Prehľad služieb v súčasnosti:

Služba, zariadenie	Stav	Prevádzkovateľ
Salaš	Funkčný, zatiaľ bez koliby	Jozef Lieskovský
Reštaurácie	Reštaurácia Rozmarín je na strategickom mieste – križovatke , Reštaurácia Pirigy je spojená s výčapom a varí len v pracovné dni do 14:30 Reštaurácia v penzióne Starý pivovar je 1 km od hlavnej cesty a varí len na objednávku	súkromní podnikatelia
Remeslá	Dvaja živnostníci ponúkajú rezbárske výrobky v priestore Bobrovej rale	Róbert Veselý, Martin Krška
Tenis	Existuje súkromný antukový kurt s nevyhovujúcimi rozmermi	Peter Kanderka
Lyžiarsky vlek	600 m funkčný, chýba umelé zasnežovanie a večerné osvetlenie, existuje štúdia stavby ďalších vlekov a projektová dokumentácia na ubytovacie kapacity pod tribúnou.	ŠK Podbiel
Viacúčelová hala	Funkčná, slúži na kultúrne a spoločenské podujatia, kapacita 500 divákov alebo účastníkov, zo športov sa používa na sálový futbal, volejbal a nohejbal	Obecný podnik
Areál ŠK Podbiel	Funkčné futbalové ihrisko, detské ihrisko, bufet, altánok, šatne, tribúna.	ŠK Podbiel
Športovo-oddychová zóna	Pripravená plocha za viacúčelovou halou, vypracovaná štúdia využitia – bazén a tobogán pre deti, tenisové a volejbalové kurty, minigolf, krby	Obecný úrad
Amfiteáter	Podbielanské folklórne slávnosti sa konajú v priestore medzi drevenicami na Bobrovej rali, vystupuje sa na prenajímanej tribúne	Obecný úrad
Informačný systém	Existujú štýlové tabule pri vstupoch do obce. Dve štýlové informačné tabule v strede obce, postavený je jeden z troch stĺpov so smerovníkmi	VKCO, Obecný úrad
Tlačené propagačné materiály, katalóg, www.podbiel.sk	Existujú pohľadnice Podbiel, stručný sprievodca pamiatkovou rezerváciou ľudovej architektúry a provizórne internetové stránky, tlačené propagačné materiály formátu A3 v 6 rečiach pôvodne určené na propagáciu pltníctva	Obecný úrad, VKCO a Marta Krážová SK-TOUR
Jazdecký areál	Funkčný, 4 kone	Agrocentrum Orava
Františkova huta	Objekt v havarijnom stave, vlastníkom je Nadácia NTS, sú všakmožné aktivity v okolí, napríklad Tavba	Obecný úrad, VKCO
Hvezdáreň	Pozorovateľňa 3 x 3 metre v priestore za drevenicami Bobrovej rale	VKCO
Malé podbielanské etnografické múzeum	Expozícia je zostavená z darov podbielanských domácností v budove bývalej cirkevnej školy. Niet sprievodcov.	Farský úrad Podbiel
Splav rieky Orava na pltiach	Služba funguje dva roky, prevádzkovateľ si samostatne zabezpečuje aj predaj lístkov	Ladislav Krupa SK-RAFT
Ďalšie služby využiteľné v CR	Funkčné sú Autoservis, Kvetinárstvo, Kaderníctvo, Výroba rezbárskych a umeleckých výrobkov	súkromní podnikatelia

3. Ciele

Od orientácie na rozvoj cestovného ruchu obec očakáva:

- tvorbu nových pracovných príležitostí
- podporu malého a stredného podnikania ako rozhodujúceho prvku v systéme poskytovania kvalitných služieb cestovného ruchu a pri tvorbe produktu cestovného ruchu
- zvýšenie príjmov rozpočtu samosprávy prostredníctvom aktivít cestovného ruchu.

4. Hlavný cieľ

Za hlavný cieľ Plánu rozvoja cestovného ruchu v Podbieli stanovilo obecné zastupiteľstvo vybudovať v Podbieli do roku 2008 stredisko cestovného ruchu, ktoré zaujme klientov pestrosťou ponuky a kvalitou služieb.

5. SWOT – rozvoj cestovného ruchu

SWOT analýza bola uskutočnená na úrovni sektoru cestovného ruchu a bola doplnená aj o regionálny pohľad na tento sektor.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> výhodná geografická poloha obce, uprostred najväčších turistických atrakcií na Orave: hrad, priehrada, Roháče, Oravice – všetko v okruhu 20 km. Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry „Bobrova raľa“ – pôvodné drevenice využiteľné na ubytovanie ale aj na prehliadky dostatočná kapacita ubytovacích zariadení, ktoré sú na dobrej úrovni – priemerne vyšší štandard ako vo viac navštevovanom Zuberici prírodné danosti najbližšieho okolia obce kultúrny a historický potenciál obce technická pamiatka – bývalá železiareň Františkova huta celkovo priaznivé podmienky na rodinnú dovolenku existujúce atrakcie a služby (vlek, jazdeckto, múzeum, hala, hvezdáreň, 2 reštaurácie, 4 potraviny vysoký stupeň záujmu o podnikanie v obci podpora podnikaniu v CR zo strany vedenia obce dobrá spolupráca obce s tretím sektorom podnikatelia ochotní investovať do CR dobrá propagácia obce v médiách dobrá propagácia služieb CR na internete v porovnaní s inými lokalitami na Orave je relatívne dobrá spolupráca medzi poskytovateľmi ubytovania a predajcami obec Podbiel sa významne zapája do regionálnych rozvojových aktivít existujú pevné termíny kultúrnych a športových podujatí usporadúvaných v Podbieli, ktoré majú vysokú organizačnú úroveň poloha na frekventovanom cestnom spojení – cez Podbiel prechádzajú zájazdové autobusy, ktoré sa tu zastavujú na krátku prehliadku dreveníc.	<ul style="list-style-type: none"> Chýba výrazná atrakcia (typu Roháče, Oravice, priehrada) schopná pútať pozornosť počas týždňového pobytu vysoké dopravné zaťaženie na štátnej ceste I/59, ktorá prechádza stredom obce a pamiatkovej rezervácie autenticita rezervácie je tiež narušená množstvom vzduchom vedených káblov a nevhodným osvetlením v noci silná sezónnosť slabé lyžiarske možnosti priamo v obci, nie je umelé zasnežovanie obmedzenia pri rekonštrukcii dreveníc vyplývajúce z ich pamiatkového charakteru nedostatok ľudských zdrojov: neznalosť jazykov, informačných technológií, málo skúseností z CR nespoľahlivosť miestnych poskytovateľov služieb prílišná orientácia na rodinnú dovolenku, nie sú kapacity pre skupinové zájazdy, kurzy, konferencie, chaty v extraviláne nedostatok finančných prostriedkov na účinný marketing a propagáciu nedostatočné uplatňovanie princípu partnerstva podnikateľov navzájom relatívny slabé využitie služieb pre voľný čas – šport, relax, rehabilitácia, zábava, kultúra doterajší rozvoj nekonceptný, bez základných rozvojových a programových dokumentov neexistuje miestne združenie CR nie je postarané o návštevníkov, ktorí sa zastavia na hlavnej ceste na niekoľko minút (sprievodca, parkovisko)

príležitosti	ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> vybudovanie cestného obchvatu obce vyvíjať nové produkty CR hlavne pre mimo sezónne obdobie (napríklad firemné akcie, outdoor, agroturistika) zvýšiť atraktivitu historickej časti obce použitím ekonomickejšieho a ekologickerejšieho verejného osvetlenia a uložením káblov elektrického a telefónneho vedenia pod zem. využitie finančných zdrojov z európskych rozvojových fondov rozvoj informačných technológií v cestovnom ruchu (využitie znalosti miestnych študentov a hvezdárov) využitie investičného kapitálu miestnych firiem v CR využitie schopností miestnych remeselníkov v CR využitie kontaktov súčasného starostu obce s významnými osobnosťami slovenského a zahraničného spoločenského života lepšie využitie prírodných dominánt Podbiela – Bielej a Červenej skaly 	<ul style="list-style-type: none"> zlý technický stav dreveníc možný odchod najkvalitnejších ľudských zdrojov v súvislosti s voľným pohybom pracovnej sily v EÚ ničenie prírodných daností nekontrolovanou ťažbou dreva nedodržiavanie pultových cien, ubytovanie „na priamo“ nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov rastúca konkurencia na svetovom a domácom trhu rýchly rast cien služieb cestovného ruchu v SR a strata konkurenčnej výhody (jedného z hlavných motívov cestovania k nám) pri nízkej úrovni služieb pomalý rast kvality našej ponuky nedosiahnutie zásadnej zmeny v prístupe k turistom zo strany personálu zariadení cestovného ruchu pokračujúca absencia kooperácie medzi podnikateľmi navzájom. problémy s vlastníckymi vzťahmi, napríklad Františkova huta

6. Opatrenia

V tejto oblasti Plán rozvoja cestovného ruchu obce Podbiel rozpracováva tie opatrenia a operačné ciele Sektorového operačného plánu Priemysel a služby, ktoré sa týkajú cestovného ruchu.

6.1. Opatrenie 1: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu

6.1.1. Operačné ciele

- Ø Absenciu výraznej atrakcie vyvážiť pestrou ponukou služieb, vytvoriť osobitnú atmosféru Podbiela ako strediska CR
- Ø Podporiť vybudovanie cestného obchvatu obce
- Ø dotváranie infraštruktúry a tvorby ucelenej ponuky produktov cestovného ruchu v miestnom rámci s prepojením na regionálne štruktúry
- Ø tvorba nových produktov CR z dôrazom na lepšie využitie kultúrnych, technických a historických pamiatok a prírodných zvláštností,
- Ø budovanie a údržba turistických chodníkov, cyklociest, náučných chodníkov, oddychových priestorov ale aj polyfunkčných objektov pre cestovný ruch, ktoré nie sú zaujímavé pre podnikateľský sektor,
- Ø dobudovanie parkovacích plôch a cestnej infraštruktúry v obci
- Ø spracovanie štúdií a príprava investičných projektov na realizáciu (projektová dokumentácia, stavebné povolenia)
- Ø vytvorenie mechanizmu spolupráce obce, podnikateľov a občanov zainteresovaných v CR
- Ø vytvorenie mechanizmu zabezpečujúceho poskytovanie neplatených služieb pre turistov (informácie, upomienkové predmety),
- Ø premeniť Podbiel na komplexne vybavené stredisko cestovného ruchu
- Ø zabezpečiť financovanie rozvojových aktivít v CR pomocou európskych fondov
- Ø zabezpečiť rozvoj ľudských zdrojov v CR (sprievodcovia, informátori, hostesky, remeselníci...)
- Ø zvýšiť profesionálnu úroveň pracovnej sily v oblasti cestovného ruchu

- Ø zabezpečiť pravidelnú propagáciu atrakcií na výstavách, workshopoch a na internete
- Ø zavádzať moderné marketingové metódy do predaja služieb – rezervačný systém, zákaznícka karta
- Ø permanentne zabezpečovať čistotu verejných priestranstiev v obci, špeciálne v oddychovej zóne na nábrežiach Oravy a Studeného potoka

6.1.2. Aktivity

6.1.2.1. Diplomatická aktivita obce vo veci obchvatu Podbiela

Pokračovať v doterajšom úsilí obce. Podarilo sa zastaviť realizáciu pre obec nevýhodného projektu. V miestnom referende občania rozhodli o inej trase cesty. Teraz treba podporiť toto rozhodnutie občanov.

6.1.2.2. Cestovná kancelária, Združenie CR a Združenie vlastníkov dreveníc

Z iniciatívy obce založiť miestne združenie CR, ktoré by združovalo podnikateľov v cestovnom ruchu ako aj fyzické osoby poskytujúce ubytovacie služby alebo remeselné výrobky a podobne. Úlohou Združenia bude kontrolovať úroveň poskytovaných služieb, dodržiavanie princípu pultových cien, správne vyberanie miestnych poplatkov, zabezpečovať účasť Podbiela na výstavách, zastupovanie Podbiela ako subjektu CR navonok a pod. Všetky aktivity vykonáva Združenie CR v spolupráci a na základe zmluvných vzťahov s miestnou cestovnou kanceláriou. Cestovná kancelária zabezpečuje predovšetkým predaj služieb CR v Podbieli zákazníkovi. Súčasne bude zabezpečovať aj služby turistickej a informačnej kancelárie na základe zmluvne dohodnutého finančného vyrovnania so Združením CR v Podbieli a s obecným úradom.

Združenie vlastníkov dreveníc môže byť súčasťou Združenia CR, ale môže vzniknúť aj samostatne z iniciatívy samotných vlastníkov. Jeho hlavnou úlohou je pripraviť a realizovať projekt komplexnej obnovy Bobrovej rale.

6.1.2.3. Vzdelávacie a projektové centrum

Obec zriadi pracovisko vybavené výpočtovou a projekčnou technikou s dvoma zamestnancami, ktoré sa bude zaoberať nasledovnými činnosťami:

- príprava projektov pre európske štrukturálne fondy a pre národné finančné zdroje
- školiace aktivity pre miestnych obyvateľov, pracovníkov samosprávy, členov Združenia CR s cieľom ovládať informačné technológie, napríklad vyškoliť jednotlivých poskytovateľov ubytovania, aby vedeli obsluhovať rezervačný systém
- poskytovanie lacného prístupu na internet a k výpočtovej technike pre domácich obyvateľov
- pomoc domácim obyvateľom pri styku s úradmi, formulovanie žiadostí, vyplňanie formulárov, kopírovacie služby
- vzdelávacie aktivity regionálneho rozsahu, semináre, školenia, prednášky, pracovné stretnutia s cieľom zvýšiť kvalitu ľudských zdrojov v oblasti CR
- tvorba propagačných materiálov obce
- vydávanie obecných novín
- rozvoj a údržba informačného systému v obci

6.1.2.4. Informačný systém v obci

Vzdelávacie a projektové centrum v spolupráci s miestnou cestovnou kanceláriou a Združením CR bude vykonávať činnosť smerujúcu k ľahkej orientácii turistu v Podbieli, k všeobecnej dostupnosti internetu a k dobrej komunikácii medzi podnikateľmi v CR a vôbec obyvateľmi

- obce navzájom. Táto činnosť pozostáva najmä z nasledujúcich aktivít:
- Dokončenie inštalácie informačných tabulí a smerovníkov v obci, inštalovanie grafického plánu obce
  - Zaradenie ponuky Podbiela do celoslovenského informačného a rezervačného systému na internete
  - Služby turistickej informačnej kancelárie zabezpečí miestna cestovná kancelária
  - Zavedenie internetového pripojenia do obce formou mikrovlnnej technológie. Tento spôsob sa v súčasnosti javí ako najefektívnejší v podmienkach obce ako Podbiel.
  - Vytvorenie obecnej počítačovej siete
  - Zavedenie internetových prípojok do všetkých ubytovacích a reštauračných zariadení
  - Pripojenie na regionálne a celoslovenské informačné systémy.

6.1.2.5. Turistické chodníky

Na obe vyhladkové lokality v bezprostrednej blízkosti obce Podbiel (Červená a Biela skala) vedú chodníčky, ktoré neorganizovaným spôsobom vyšliapali miestni obyvatelia a turisti. V rámci aktivity sa tieto chodníčky upravujú a jednoznačne označia. Nie sú potrebné väčšie terénne úpravy. Ide hlavne o odstránenie krovinatých porastov v niektorých miestach. Špeciálne vrchol Bielej skaly je úplne zarastený, čím návštevníci prichádzajú o možnosť výhľadu. Chodníky sa vyznačia formou náučného chodníka. Chodník na Bielu skalú bude mať dĺžku 3 km a 7 zastavení pri náučných tabuliach. Začiatok pri ústrednej informácii na Bobrovej rali, ďalšie zastávky kaplnka Stávk, slovenský dvojkriž na vrchu zvrchovanosti, plošina pod Bielu skalou, Biela skala, archeologické nálezisko pod Bielu skalou. Zostup k Studenému potoku, jeho prechod po mostíku, ktorý treba vybudovať, prechod cez cestu k Františkovej hute. Odtiaľ sa dá vrátiť do Podbiela buď po asfaltovej ceste alebo po brehu Studeného potoka. Druhé riešenie je lepšie hlavne pre zimnú alternatívu na bežkách. Pri archeologickom nálezisku bude v letnom období možné zaradiť do cesty aj návštevu salaša. Pred príchodom k Františkovej hute je zase možnosť zastaviť sa v jazdeckom areáli Agrocentra.

Chodník na Červenú skalú bude vychádzať z toho istého miesta. Jeho celková dĺžka bude 1,5 km. Najprv prejde Bobrovou raľou potom cez most cez rieku Orava a potom popri železnici k vodopádu a nálezisku amonitov. Tu bude umiestnená prvá náučná tabuľa. Druhá bude o 500 metrov ďalej na samotnom vrchu Červenej skaly. Na tomto mieste sa postaví z bezpečnostných dôvodov aj drevená zábrana.

Spolu teda treba zhotoviť 9 informačných tabulí. Z toho 5 väčších rozmerov 2 x 1 meter a 4 menšie rozmerov 1 x 1 meter. Osadené v dreve, tak aby esteticky zapadli do prostredia.

Náučné texty pripravujú odborníci z partnerskej organizácie Vedecko-kultúrne centrum na Orave v spolupráci s Oravským múzeom, Pamiatkovým ústavom, Klubom slovenských turistov a inými odbornými inštitúciami. Texty budú v troch jazykových verziách – slovensky, anglicky a poľsky.

Na vrchole oboch skál sa inštalujú vyhladkové ďalekohľady umožňujúce za poplatok (~10,- Sk) niekoľkominútový pohľad.

Obidva náučné chodníky sa napájajú na existujúce turistické značenie. V prvom prípade je tretina chodníka totožná s trasou modrej značky Podbiel – Bane – Kopec, v druhom prípade je úvod trasy spoločný s modrou značkou Podbiel – Petrovka, Šubovka. Náučné chodníky budú tak doplnením a obohatením existujúcich regionálnych turistických trás.

6.1.2.6. Športový areál ŠK

Štadión Šk je priestor využiteľný na oddychové aktivity domáceho obyvateľstva ale aj turistov. Okrem dobudovania lyžiarskych zariadení sa tu sprevádzkuje kolkáreň, detské ihrisko, volejbalové ihrisko, ihrisko na petang. Zabezpečí sa trvalá prevádzka bufetu. Športový

klub sa prihlási do projektu MINIIHRISKO, ktorý realizuje Slovenský futbalový zväz a ktorého cieľom je výstavba malých futbalových ihrísk s umelou trávou.

6.1.2.7. Cesty a parkoviská

Zriadenie stráženého parkoviska v obci určeného na parkovanie kamiónov, turistických autobusov a osobných áut návštevníkov obce. Lokalizáciu určí obecný úrad.

Vo viacerých aktivitách tohoto plánu hrá dôležitú úlohu lesná cesta z Podbiela pozdĺž Cickovho potoka do Oravskej Magury s vyústením na kóte Petrovka. Obec preto zainteresuje všetkých dotknutých na rekonštrukciu cesty a jej pravidelné udržiavanie.

6.1.2.8. Verejné osvetlenie a káblové rozvody

V rámci časového horizontu tohto plánu sa zabezpečí navrátenie pôvodnej atmosféry do areálu Pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry Bobrova raľa aj tým, že sa odstránia vzduchom vedené káble elektrického a telefónneho vedenia a nahradí sa súčasne neefektívne a neekologické verejné osvetlenie. Vedenia sa umiestnia po zem. V oblasti osvetlenia sa uskutočnia konzultácie s odborníkmi. Cieľom je osvetlenie, ktoré zvýši bezpečnosť, bude úspornejšie, zvýrazní historický charakter Bobrovej rale, umožní návštevníkom aj turistom ubytovaným v dreveniciach naplno prežiť pôvodnú atmosféru ľudových príbytkov a nebude spôsobovať zbytočné svetelné znečistenie.

Obec prijme všeobecne záväzné nariadenie o umiestňovaní televíznych antén a reklamných tabulí v priestore Pamiatkovej rezervácie, ktoré bude usmerňovať majiteľov k zachovaniu estetického vzhľadu a dodržiavaniu ekologických princípov.

6.1.2.9. Zákaznícka karta – Podbielanský pas

V rámci uplatňovania moderných marketingových metód miestna cestovná kancelária pripraví a uvedie do prevádzky systém zákazníckej karty. Uzavrie zmluvy s miestnymi poskytovateľmi služieb o forme a výške zľavy, ktorú budú poskytovať držiteľom karty. Na druhej strane cestovná kancelária zabezpečí výrobu a distribúciu zákazníckej karty medzi zákazníkmi. V závislosti od vývoja v regionálnom rámci bude sa systém podbielanskej zákazníckej karty budovať samostatne, alebo ako súčasť regionálneho systému – Oravský pas.

6.2. Opatrenie 2: Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu

6.2.1. Operačné ciele

- Ø výstavba nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu (napr. ubytovacie a stravovacie zariadenia, doplnkové a športové služby, kúpalisko, lyžiarske lanovky a vleky, sauny, parkovacie zariadenia, atď.)
- Ø obnova objektov patriacich do Pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry za účelom ich využitia v CR,
- Ø využitie Františkovej huty a jej okolia v CR
- Ø dosiahnuť kvalitatívny rozvoj zariadení a polyfunkčných objektov CR,
- Ø vytvorenie, naplnenie a aktualizácia informačných databáz pre potreby rozvoja kultúry a cestovného ruchu,
- Ø podpora tvorby produktov cestovného ruchu s dôrazom na lepšie využitie kultúrnych, technických a historických pamiatok SR a prírodných zvláštností,
- Ø podpora obnovy kultúrneho dedičstva a prírodného potenciálu,
- Ø dobudovanie parkovacích plôch a prístupových ciest k zariadeniam a strediskám cestovného ruchu a kultúry,
- Ø spracovanie štúdií a projektov v zmysle opatrenia

6.2.2. Aktivity

6.2.2.1. Bobrova raľa

Komplexná obnova dreveníc Bobrovej rale bude hlavným cieľom združenia vlastníkov. Projekt sa vypracuje v partnerskej spolupráci s Pamiatkovým ústavom SR. Princíp spolupráce:

Každý z členov združenia predloží svoj zámer obnovy. V spolupráci s ďalšími partnermi (obec, cestovná kancelária) sa vypracuje spoločný návrh projektu, v ktorom budú zapracované predložené zámery a tiež objekty spoločného záujmu nesúvisiace priamo s jednotlivými drevenicami. Ide napríklad o rekonštrukcie pôvodných vahadlových studní, stavba sauny, rozšírenie astronomickej pozorovateľne, vybudovanie prírodného amfiteátra v priestore za drevenicami s využitím prirodzeného svahu, rekonštrukcia osvetlenia a odstránenie vzduchom vedených káblov pod zem.

Významným objektom Bobrovej rale je budova bývalej pekárne, dnes v dezolátnom stave. Majiteľom je obec Podbiela a cieľovým využitím je remeselný dom, v ktorom sa budú predstavovať typické remeslá prevádzkované obyvateľmi Podbiela. Napríklad tkanie kobercov, rezbárstvo, kováčstvo...

Návrh projektu sa bude uchádzať o finančnú podporu v rámci operačného programu Priemysel a služby. Spolufinancovanie zabezpečí združenie vlastníkov v spolupráci s partnermi podľa dohodnutého kľúča.

Problematickým bodom bude vysporiadanie pozemkov pre zamýšľanú stavbu prírodného amfiteátra.

6.2.2.2. Lyžiarske vleky

V 1. etape:

- vybudovanie umelého zasnežovania existujúcej zjazdovky s kapacitou postačujúcou aj na plánované svahy v doline Cickovho potoka
- obstaranie ratraku
- výstavba ubytovacej kapacity pod tribúnou štadióna
- rekonštrukcia chaty ŠK

V 2. etape:

- výstavba lyžiarskych vlekov podľa existujúcej štúdie
- rekonštrukcia asfaltovej cesty v doline Cickovho potoka v úseku od železničnej stanice po kótu Petrovka
- zriadenie ski servisu

Lyžiarsky areál bude budovať a prevádzkovať miestna cestovná kancelária na základe zmluvného vzťahu so Športovým klubom Podbiel.

6.2.2.3. Športovo-oddychová zóna za halou

Vybudovanie športovísk podľa existujúcej štúdie. Malý bazén s tobogánom pre deti, 2 tenisové kurty, volejbalové ihrisko, vonkajšie krby. Využijú sa existujúce šatne a sprchy v športovej hale. Zariadenie vybuduje Obecný úrad, prevádzkovať ho bude miestna cestovná kancelária. Využitie pre domácich obyvateľov rovnako ako pre turistov.

6.2.2.4. Outdoor

Aktivita sa týka tvorby úplne nového produktu cestovného ruchu. Naväzuje na skúšobné akcie, ktoré zorganizovala Marta Krížová SKTour a reaguje na požiadavku trhu. Pod outdoorom sa na tomto mieste myslí vzdelávací kurz zameraný na zlepšenie kvality ľudských zdrojov istej firmy, pričom na dosiahnutie silného efektu sa využíva emotívny vplyv zážitkov z prírodného prostredia. Outdoorovému vzdelávaniu sa venujú viaceré firmy v Českej

republike. V súčasnosti si zakladajú pobočky na Slovensku. Ich cieľom je po prvé využiť prírodné danosti Slovenska na realizáciu kurzov pre svojich českých zákazníkov a po druhé získať slovenskú klientelu. Orava je osobitne výhodná, má však nedostatok, že tu neexistuje vhodný hotel, ktorý by spĺňal všetky požiadavky pre outdoor.

Odpoveď na túto požiadavku trhu je vybudovať špecializované zariadenie pre potreby outdoorových aktivít. Ubytovacie zariadenie musí mať 20 dvojposteľových izieb s možnosťou prísteliek, sociálne zariadenia na izbe, dve seminárne miestnosti s projekčnou a výpočtovou technikou, pripojenie na internet, relaxačná časť – fitness, vírivý kúpeľ... Budova presvetlená, umiestenie v lokalite s krásnym výhľadom, ďaleko od obývaných sídel, v okolí lúky, lesy. Prítom je potrebná relatívne dobrá dostupnosť motorovými vozidlami. Vhodná lokalita v katastri obce Podbiel je na kóte Petrovka. V takom prípade aktivita súvisí so zabezpečením zjazdnosti asfaltovej cesty z Podbiela do Oravskej Magury a tým aj s aktivitou **6.2.2.2 Lyžiarske vleky** a bolo by vhodné spojiť ju s aktivitou **6.2.2.5 Hvezdáreň**, pre ktorú je Petrovka tiež vhodné umiestenie.

Zariadenie by poskytovalo zázemie pre konanie vzdelávacích kurzov v trvaní 2-3 dni a týždňových kurzov. Outdoorové aktivity sa konajú hlavne v mimosezónnom období. V čase letných prázdnin a počas novoročného týždňa by sa zariadenie používalo pre bežných turistov.

Získané skúsenosti môže miestna cestovná kancelária využívať pri ponúkaní vlastných outdoorových aktivít, spočiatku v menšom rozsahu (jednodňové eventy).

6.2.2.5. Hvezdáreň

Aktivita je vyústením doterajšej činnosti občianskeho združenia Vedecko-kultúrne centrum na Orave v Podbieli. Od roku 1995 sa astronomický výskum v Podbieli dostal na svetovú úroveň, hlavne v oblasti pozorovania premenných hviezd. Astronomická pozorovateľňa na Bobrovej rali je častým večerným cieľom turistov ubytovaných v Podbieli. Táto pozorovateľňa však už nevyhovuje kladeným požiadavkám. Takisto lokalita je nevýhodná z hľadiska svetelného znečistenia a lokálnej klímy (vysoká vlhkosť vzduchu a časté hmly).

Riešenie je vo vybudovaní hvezdárne vo vyšších polohách. Ideálne je spojenie s aktivitou **6.2.2.4 Outdoor**. Výstavbou oboch zariadení v jednej lokalite klesnú infraštruktúrne náklady. Hvezdáreň môže využívať aj seminárne miestnosti outdoorového zariadenia.

Hvezdáreň bude mať tri hlavné účely:

- TURIZMUS = večerný program pre turistov, v období letných prázdnin aj ubytovanie turistov, v mimosezónnom období sa astronomické prvky zapoja do outdoorových aktivít.
- POPULARIZÁCIA = exkurzie škôl, nahradenie ľudovej hvezdárne, ktorá v regióne Orava chýba, organizovanie seminárov, vzdelávacích podujatí pre učiteľov, súťaží pre žiakov. Prezentácia zaujímavých úkazov na oblohe pre širokú verejnosť.
- ZÁKLADNÝ VÝSKUM = pokračovanie výskumu premenných hviezd v súčinnosti s pracoviskami Slovenskej akadémie vied, využívanie výkonnejších technológií povedie k väčšiemu množstvu odborných publikácií.

Zo stavebného hľadiska je vypracovaná štúdia budovy hvezdárne. Bude ju potrebné prepracovať v súvislosti so spojením s outdoorovým zariadením. Hvezdáreň potrebuje jedno riadiace pracovisko s výpočtovou technikou, s pripojením na internet a dve pozorovateľské pracoviská vybavené teleskopmi vhodnými pre daný pozorovací program. Sociálne vybavenie pre pracovníkov bude možné zdieľať s outdoorovým zariadením.

6.2.2.6. Agroturistika

V tejto aktivite ide o nadviazanie na existujúci salaš, ktorý v provizórnych podmienkach ponúkal návštevníkom ovčí syr a žinčicu počas dvoch sezón. Je potrebné vybudovať zariadenie na celoročné ustajnenie zvierat vybavené automatickým dojacím zariadením. Rozšíriť chov na 200 až 400 oviec. Dôsledne oddeliť výrobnú časť od turistickej. Ponúkať

produkty v samostatných štýlových priestoroch – koliba s personálom, ktorý sa venuje výlučne návštevníkom. Treba určiť lokalitu, vysporiadať vlastnícke vzťahy k pôde.

Okrem ovčiarstva sa bude v aktivite agroturistika vychádzať aj z histórie typických hospodárskych dvorov v Podbieli. V jednom objekte sa pripraví živá expozícia takého dvora s chovom bežných domácich zvierat. Pracovný názov expozície: „**Malá obecná farma**“.

6.2.2.7. Autocamping

Vybudovanie oddychovej zóny v priestore ľavého brehu Studeného potoka pri sútoku s Oravou. Lokalita je prirodzene využívaná hlavne miestnymi obyvateľmi pre letnú rekreáciu. Autocamping v tejto lokalite poskytne v letných mesiacoch možnosť lacného a aj krátkodobého pobytu v Podbieli. Rozšíri sa tým celková ponuka obce a zachytia sa ďalší návštevníci.

Autocamping zriadi súkromný podnikateľ v partnerstve s obcou. Postačujúca kapacita je 100 osôb alebo 20 vozidiel.

6.2.2.8. Historický vláčik

Symbolická rekonštrukcia železničnej dopravy v prvej polovici 20.storočia, kedy sa po úzkorozchodnej železnici dopravovalo drevo z Roháčov do pily v Podbieli. Súčasne aktivita využíva aj inú technickú pamiatku – bývalú železiareň Františkova huta.

Obsahom aktivity je znovu postaviť úzkorozchodnú trať v úseku Františkova huta – elektráreň na Studenom potoku a sprevádzkovať na nej vyhladkové jazdy vláčikom pre turistov. Aktivitu zrealizuje Obecný úrad, o prevádzku a predaj atrakcie sa bude starať v spolupráci s miestnou cestovnou kanceláriou.

6.2.2.9. Pltníctvo

Zriadiť turisticko-historickú atrakciu plávajúceho pltnického múzea na rieke Orava pod Červenou skalou podľa štúdie vypracovanej občianskym združením ZLOTO.

6.2.2.10. Drobné služby

Rezbárstvo, tkanie kobercov, predaj kvalitného sudového vína, cukráreň, bufet, požičovňa bicyklov...

Zvýšená návštevnosť obce bude postupne vyvolávať dopyt po vzniku ďalších služieb. Obecný úrad a Združenie cestovného ruchu sa budú usilovať vytvoriť čo najlepšie podmienky pre podnikanie v uvedených oblastiach

7. Zoznam potrebných návrhov projektov pre štrukturálne fondy

Téma návrhu projektu	Operačný program a opatrenie	Žiadateľ	Odhadované celkové náklady projektu (v tis. Sk)
Vzdelávacie a projektové centrum	OPZI – 3.2 Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor	Obec	1 000
Prevádzka VPC = vzdelávacie aktivity	SOP ĽZ	obec	1 700
Informačný systém, propagácia (regionálny projekt)	SOP PaS – 2.1 Podpora budovania a rekonštrukcie CR	VKCO ako partner ZCR	Týkajúce sa Podbiela: 500
Turistické chodníky (regionálny projekt)	SOP PaS – 2.1, OPZI- 3.4 Renovácia a rozvoj obcí	Obec ako partner ZCR	Týkajúce sa Podbiela: 300
Obnova Bobrovej raže	SOP PaS – 2.1 OPZI- 3.4	Združenie vlastníkov dreveníc	10 000
Areál snov za športovou halou	SOP PaS – 2.1	Obec	800
Lyžiarsky areál 2 etapy (v 1. etape aj ubytovanie pod tribúnou, v 2. etape aj rekonštrukcia cesty do Magury)	SOP PaS – 2.2 Podpora podnikateľských aktivít CR	Cestovná kancelária	1. etapa: 14 000 2. etapa: ~20 000
Outdoor	SOP PaS - 2.2	Cestovná kancelária	25 000
Hvezdáreň	SOP PaS - 2.1	VKCO	5 000
Agroturistika	SOP - PaRV	podnikateľ	5 000
Historický vláčik v Studenej doline	SOP PaS – 2.1	Obec	2 000
Autocamping	SOP PaS – 2.2	podnikateľ	600
Oravský pas (regionálny projekt)	SOP PaS – 2.1	VKCO ako partner ZCR	Týkajúce sa Podbiela: 100

Spolu: 86 000

Poznámka: Témy sú zoradené približne podľa časovej následnosti realizácie.

Vysvetlivky:

OPZI – Operačný program základná infraštruktúra

SOP ĽZ – Sektorový operačný program ľudské zdroje

SOP – PaS – Sektorový operačný program priemysel a služby

SOP - PaRV - Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

VKCO – Vedecko-kultúrne centrum na Orave

VPC – Vzdelávacie a projektové centrum

ZCR – Združenie cestovného ruchu Orava

8. Monitoring

Plnenie tohoto plánu bude obecné zastupiteľstvo sledovať v zmysle vytýčených cieľov podľa troch hlavných kritérií:

1. Zamestnanosť – Do roku 2008 vrátane by malo v súvislosti s aktivitami tohoto plánu vzniknúť 20 nových stálych pracovných miest v Podbieli.
2. Malé a stredné podnikanie - Do roku 2008 vrátane by sa malo v súvislosti s aktivitami tohoto plánu zaregistrovať 10 nových živnostníkov so sídlom v Podbieli.
3. Príjmy obecného rozpočtu z poplatkov za podnikanie, za ubytovaciu kapacitu, za reklamné tabule, za predaj alkoholických a tabakových výrobkov a podobne v roku 2008 by mali byť dvojnásobné oproti roku 2003.

Tento materiál je otvorený a bude sa priebežne dopĺňať.